

Новообјављени обрасци финансијских извештаја - спас за привреду Србије или пут у беспуће

Крајем 2013. године Министарство финансија је објавило нове обрасце финансијских извештаја (Биланс стања, Биланса успеха и др.), уз друге правилнике којима се уређује начин састављања финансијских извештаја почев од 2014. године (међу којима су најбитнији *Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике*, и *Правилник о начину признавања, вредновања презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица* – „Службени гласник РС“, бр. 118/2013).

Сви наведени обрасци финансијских извештаја и правилници ће се примењивати од 2014. године. Уколико се они примене у облику у којем их је Министарство финансија објавило, то ће имати чудесан ефекат на опоравак наше привреде у 2014. години. На пример, према правилима датим у обрасцу Биланс стања, грађевински објекти и опрема који су набављени ко зна кад, који су рачуноводствено потпуно отписани због старости, и по садашњим правилима не вреде ништа, ће вредети duplo више него у моменту кад су набављени! Потраживање од лица против којег је поднета тужба због неплаћања ће вредети duplo више него што износи иницијално потраживање!

Код великих губиташа, код којих су губици одавно „појели“ капитал и чије обавезе увелико надмашују имовину, управо тај губитак, који се у рачуноводству назива „губитак изнад висине капитала“ ће чинити једну од највреднијих ставки имовине (прецизније, биће третиран као „краткорочно потраживање“)!

То значи да ће предузећима у најгорој ситуацији знатно скочити вредност имовине (активе), коју ће вероватно пратити и раст капитала, односно добити, да би се изједначила вредност aktive и пасиве (што је једно од основних правила књиговодства).

Наравно, све наведено чак и неупућеном читаоцу (а камоли стручном) делује сулудо. Свако ће се запитати како крш може вредети duplo више од новог, и како ненаплативо потраживање вреди duplo више од своје иницијалне вредности! Очигледно се ради о својеврсној бесмислици.

Основно питање је како је до овога уопште дошло. Одговор је, наравно, уз помоћ експерата! Наиме, очито да Министарство финансија није имало своје људе, који се разумеју у ту област, па су ангажовани су експерти са стране. У помоћ је притекла „група врхунских стручњака за рачуноводство“ и „угледних консултаната“. Они су направили поменуте обрасце финансијских извештаја и правилнике. При том су чинили грешке због којих би сваки студент прве године Економског факултета моментално пао на испиту из рачуноводства! Тамо где је требало одузети, они су сабирали и сл.

Грех људи у Министарству финансија и Националној комисији за рачуноводство је „само“ у томе што нису ни погледали, или ни сами нису разумели, те обрасце финансијских извештаја и што су дозволили да буду

објављени у „Службеном гласнику Републике Србије“ као званични законски акт, тако накарадни. Иначе, поменута Национална комисија за рачуноводство је тело основано само за овакве и сличне сврхе. Њени чланови су добро и уредно плаћени, и њихов (не)рад у последњих неколико година је плаћен више од сто милиона динара пореских обвезника.

Међутим, мора се напоменути да су поменуте грешке код Обрасца Биланса стања, иако највидљивије и најсмешније, у суштини једна од безазленијих ствари у том новом сету правила. Много горе ствари су урађене кроз друге правилнике.

На пример, Правилник о контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике је доста различит у односу на претходни. Та различитост је постигнута коришћењем синонима (уместо „нематеријална улагања“ стављано „нематеријална имовина“ и др.), мењањем бројева конта (уместо 03 стављено 04 и сл.), и увођењем релативно малог броја стварно нових конта, од којих су многа уведена беспотребно (јер су већ били обухваћена постојећим). Због тога ће сви привредни субјекти морати да мењају софтвер, што ће овако измучену привреду коштати десетине милиона EUR, а можда чак и више од сто милиона! Сви трошкови привреде због новодонетих правилника (који поред промене софтвера укључују трошкове промене рачуноводствених политика, промене правилника о рачуноводству, едукације и др.) далеко премашују 180 милиона EUR, као што смо раније објавили!

Свако ће поставити питање, шта је ту сврха? Зашто неко тако ради? Одговор је, као и увек, прост. Све се своди на чист материјални интерес. Поменута „група врхунских експерата“ ће својим несрећним клијентима тумачити те промене контног оквира (као и бројне друге) за велике паре, о чему ћемо касније обавестити јавност.

И сами нови обрасци финансијских извештаја (Биланса стања, Биланса успеха и др.) прављени су са намером да се на њима узму паре, уз план да се ускоро узму поново. Зашто аутори ових образаца могу бити сигурни да ће ускоро опет радити исти посао? Из једноставног разлога. Србија је кандидат за Европску унију, и своја правила у многим областима мора усагласити са светским и европским.

Светска и европска правила захтевају да Обрасци финансијских извештаја буду усаглашени са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и са Директивом Европске уније о рачуноводству. Наравно да ови обрасци немају везе ни са МСФИ ни са Директивом Европске уније, већ су искључиви продукт домаћег (не)знања. Дакле, уместо МСФИ и Европске директиве, примењена су, по ко зна који пут - Балканска правила. На пример, поменути Образац Биланса стања има приближно пет пута више позиција (ставки) него што је наведено у МСФИ да треба да има (уместо 31 више од 150)!

Чак и за овако велики број ставки постоји рационалан одговор. Код нас се доста „врхунских рачуноводствених стручњака“ бави разним формама анализе финансијских извештаја, и њима одговара што већи број ставки у финансијским извештајима како би себи олакшали посао. Наравно, и у свету постоји анализа финансијских извештаја, далеко озбиљнија него наша, али тамо ником није пало на памет да унакази финансијске извештаје да би себи олакшао посао.

О свему наведеном би се могло још много писати, али и ово што је

наведено је довољно да се свако запита куда плови брод Министарства финансија, и како је уопште могућ толики немар и неодговорност, и зашто се неком дозвољава да се зарад ситних сопствених интереса игра са читавом привредом једне земље, и намеће јој непотребни трошак од више стотина милиона EUR.

Наглашавамо, да су наведени правилници објављени упркос упозорењу које је на основу сагледавања њихових предлога Савез рачуновођа и ревизора Србије благовремено упутио Министарству финансија. О свему овоме обавештен је и Министар финансија.

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
др Перо Шкобић, с.р.